

Æble/PæreNYT

Nr. 26 // 11. august 2022

Ferieafvikling:

- Hanne Lindhard: uge 32, 33

FÆLLES

Discovery

- Afhængig af lokalitet begynder høsten af Discovery i denne uge (uge 32).
- Husk at selvom plukkerne instrueres i kun at plukke det mest modne, bliver der ofte plukket mere med. Når frugten kommer i kasserne, ser det tit mere grønt ud end når det hænger på træerne.



Jodtest i Discovery: Stivelsesnedbrydning er begyndt omkring kernehuset.



Jodtest i Discovery: Stivelsesnedbrydning er fremskreden.

INDHOLD:

FÆLLES.....	1
Discovery	1
Clara Frijs	1
Ferieafvikling:	1
Modenhed målinger.....	2
Jodopløsning - stivelsestest.....	2
Varme/tørkestress.....	2
Vanding.....	3
Udtynding.....	3
KONVENTIONEL	4
Sene viklere	4
Syrehveps	4

Clara Frijs

- **For konventionelle avlere er Pomoxon Extra mod tidligt frugtfald i Clara Frijs aktuelt nu - se [ÆblePæreNYT nr. 25/2022](#). Kør tidligt morgen hvis der er meldt høje temperaturer (eller afvent køligere vejr hvis udbringning kan vente jf. forventet plukketidspunkt på sene lokaliteter).**
- En pegepind for værdier i Clara Frijs: Når fastheden nærmer sig 6, skal man have plukkere klar. Husk at bruge den smalle dorn til fasthedsmålinger i pærer. Forudsat at fastheden fortsat kan holdes på over 6, bør man vente på et sukkerindhold på mindst 11, men 12 er endnu bedre. Hvis der er for stor frugtmængde i forhold til bladmassen, kan det være svært at opnå et godt sukkerindhold da frugten skal plukkes før fastheden bliver for lav.
- Plukketidspunkt: Erfaringer på Årslev viser, at for tidligt plukket frugt taber mere vand end

frugt, som er plukket på det optimale tidspunkt. Brækker stilken, når der plukkes, er det tegn på der skal bruges kræfter for at få frugten af træerne og det er tegn på at frugten plukkes for tidligt. Udover kvaliteten, vil for tidlig høst, kunne gå ud over frugtstørrelsen og dermed udbytte og afregning. Med varmen/tørken vi har haft/har, vil udviklingen gå hurtigt. Vær særligt obs på lettere jordtyper, hvor der ikke er vandingsmulighed. Sørg for tilstrækkelig plukkekapacitet.

Modenhed målinger

- Brug refraktometer, jodopløsning, og penetrometer til at vurdere den indre kvalitet. Målingerne påbegyndes 7-10 dage før det forventede plukketidspunkt, men hvis man ikke har målt tidligere, er det ikke for sent at måle umiddelbart før man går i gang.
- Pluk mindst 10 frugter til at måle på.
- Når der samles prøver til målinger så udvælg frugter, som ser ud til være dem, som vil blive først høstklare. Husk så bare at plukkerne ofte tager mere med end det, som der er indsamlet til prøven, der er målt på.
- Vurdér også plukketidspunktet ud fra duft, smag og ved at se på grundfarven samt farven på kernerne.
- Det præcise plukketidspunkt af de enkelte sorter vil afhænge af lokalitet, jordtype, grundstamme, træernes alder etc.
- Forhør dig altid med din salgsorganisation, hvordan de aktuelle høstværdier er for de enkelte sorter. Den enkelte salgsorganisation kan løbende ændre på værdierne for at tilpasse dem til årets variation.
- Information om målinger af modenhed (stivelse, fasthed, sukker) ligger på: <https://www.hortiadvice.dk/modenhedskriterier-for-aebler-og-paerer>

Jodopløsning - stivelsestest

- Under modningen nedbrydes stivelsen i frugten til sukker. Hvor fremskreden modningen er, kan man få et indtryk af ved at udføre en stivelsestest. Æblet/pæren skæres over på tværs og snitfladen påføres jod-opløsning. Joden farver stivelseskornene i frugten sort.
- Jod-opløsningen som bruges til denne test kaldes også Lugols opløsning.
- Vær obs på at jod-opløsningen kan blive for gammel, og det kan give en knap så tydelig farvning. Så sørg for at den opløsning du bruger, ikke er for gammel.
- Jodopløsning til stivelsestest kan bestilles hos HortiAdvice. 100 ml. koster 89 kr.+moms+porto. Bestil direkte på: <http://www.gartnershop.dk/Stivelsestest>

Varme/tørkestress

- Den nuværende situation giver minder om sommeren 2018.
- Vedvarende tørke og varme stresser træer/frugter.
- I æbler er der mange steder solskoldning af frugterne.
- Pæretræer kan reagere på stress ved pludseligt at udvikle brune blade. Pæretræer, som i forvejen er stressede af tørke/varme, vil kunne reagere med brune blade ved yderligere stresspåvirkning f.eks. angreb af spindemider eller hvis bladgødskning efterfølges af varmt vejr. Hvis der har været bladlopper tidligere på sæsonen, kan bladene være endnu mere følsomme for fysiologisk stress bladgødskning/varmt vejr.
- I skrivende stund meldes om højere temperaturer sidst på ugen.
- Når det er så tørt og varmt som vejrudsigten lover, frarådes det at udbringe bladgødning, da

træerne i forvejen er stressede og næringssalte på blade/frugter vil kunne stresse træerne og øge faren for solskold yderligere.

- Slå IKKE græsset i køregangen. Langt græs bevirker, at der er nattedug/fugt og fordampning fra græsset i længere tid, og det giver bedre klima.



Svovl/bikarbonat kan forværre solskoldning og føre til forbrænding som vist her. Udbring heller ikke Calciumklorid når det er meget varmt.



Brune blade i pærer kan være symptom på varme/tørkestress.

Vanding

Følgende gælder træer på planteafstand på 1 meter:

- Under normale omstændigheder kan man regne med at æbletræer har behov for 2-3 liter vand pr. træ pr. døgn. Som det er nu, kan æbler have behov for 4 liter pr. træ pr. døgn. Æblesorter, hvor frugterne har tendens til at blive for store, skal dog ikke vandes for meget.
- Pæretræer behøver omtrent dobbelt så meget vand som æbler. Pæretræer kan have behov for 6 liter vand pr. træ pr. døgn. Clara Frijs med stor frugtbælastning kan have behov for 8 liter pr. træ pr. døgn.
- Den præcise mængde vil afhænge af jordtype, træernes alder, væksthiveau og om der er rod-beskåret.
- Brug sensorer eller grav ned i rodzonen for at se, hvordan jordfugtigheden/vandingsbehovet reelt er.

Udtynding

- Hvis tørken giver sig udslag i manglende frugttilvækst (mest sandsynligt hvor der ikke vandes/let jord) og der er for stor frugtbælastning, må der udtyndes.
- Jo hurtigere man får udtyndet, jo større gavn får man af udtyndingen. Husk imidlertid at de frugter, som kommer frem i lyset ved udtyndingen, er særligt udsatte for at blive solskoldede, da de ikke er vant til solen.
- Frugtstørrelsen i Discovery (og Clara Frijs de fleste steder) er det for sent at gøre noget ved nu med udtynding.

KONVENTIONEL

Sene viklere

- Det er individuelt, hvad der findes af viklerarter og smittetryk i plantagerne. Det skal altid være situationen i egen plantage, som afgør middelvalg og det præcise tidspunkt for behandling.
- Kontrollér for larver mellem blade og frugter helt frem til høst.
- Hvis der ikke findes larver, vil sandsynligheden for bekæmpelsesbehov aftage, jo nærmere høstetidspunktet er.
- Finder man skade af sene viklere under plukningen af Discovery eller under udtyndingen af de øvrige sorter, er det en indikation på, at der er sene viklere i plantagen.
- Der er 7 dages behandlingsfrist på Steward og ingen behandlingsfrist på Turex. For at få effekt af Turex skal larverne være små. Der er 14 dages behandlingsfrist på Lamdex. Både Steward og Lamdex skader nyttedyrene, og da der er set opblomstring af spindemider og blodlus flere steder i år, bør behandling kun ske ved behov.
- Sørg for god dækning ved behandling.



Sene viklere. Kontrollér for larver mellem blade og frugter helt frem til høst.

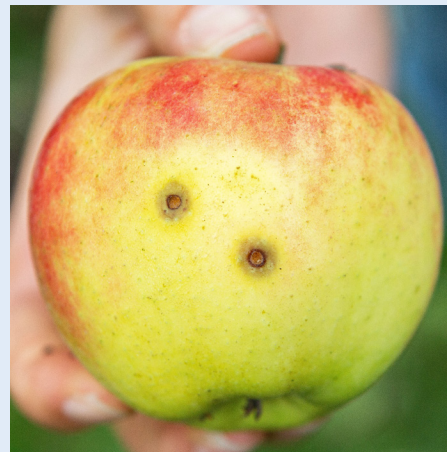
Syrehveps

- Syrehveps er knyttet til ukrudt og kan altså ikke som sådan leve i frugttræerne.
- Den voksne syrehveps lægger æg i løbet af sommeren på ukrudtsarter som hvidmelet gåsefod/melder, pileurt og skræpper.
- Larverne lever af bladene på disse ukrudtsarter. Når larverne er på det sidste larvestadium, søger de mod overvintringssteder. De borer sig ind i hule stængler af forskellige planter.
- Larverne kan tro, at æbler er egnet overvintringssted og borer sig ind i frugterne.
- Skadebilledet er karakteristisk: Indgangshullet er cirkulært og nogle gange med en mørk/rød ring omkring.

- Larvens gang i frugten går for det meste ikke ret langt ind.
- Det er ikke ofte man finder larven i frugten.
- Når der først er hul i frugten, kan ørentvist og bænkebidere indtage frugten, og der kan blive angreb af råd.
- Tiltag består først og fremmest i god ukrudtsbekæmpelse og renhold under træerne. Behandling med Steward/Lamdex mod sene viklere i august formodes at have sideeffekt på disse larver.
- Angreb ses som regel ikke i de tidlige sorter. Det er fra de middelsene sorter som Ingrid/Elstar og frem, at skade ses. Dette fortæller noget om tidspunktet for hvornår larverne går fra ukrudtet til frugten: de tidlige sorter er plukket, når larven går fra ukrudtet til frugten.
- Feromonforvirring har ingen virkning.



Syrehveps larven bliver op til 18 mm lang. Den er kraftig grøn på oversiden med lysere underside. Den er butsnudet med mørkt hoved.



Skade af syrehveps i Elstar ved høst. Indgangshullet er cirkulært og nogle gange med en ring omkring. Det er ikke ofte, man finder larven i frugten.



Maya Bojesen
Tlf. 21 71 77 57
myb@hortiadvise.dk



Hanne Lindhard Pedersen
Tlf: 23 82 63 47
hlp@hortiadvise.dk